

Moacir Gadotti intenta mostrar la “belleza ética” -boniteza- que implica la tasca docent

Biel Caldentey, secretari general de l'STEI-i

Moacir Gadotti va néixer el 1941 a Rodeio (Santa Catarina) de Brasil, és professor de la Facultat d'Educació de la Universitat de São Paulo (USP) des de 1991 i actual director de l'Institut Paulo Freire a São Paulo. Gadotti és llicenciat en Pedagogia i Filosofia, mestre en Filosofia de l'Educació per la Pontifícia Universitat Catòlica de São Paulo (PUC-SP) i doctor en Ciències de l'Educació per la Universitat de Ginebra (Suïssa). Té diverses publicacions dedicades al món de l'educació, entre elles Educació i poder, Paulo Freire: una bibliografia, Pedagogia de la Terra i Educar per a un altre món possible,

Biel Caldentey entrevista Moacir Gadotti en presència d'Aina Calafat.

El dimecres, dia 28 de gener de 2009, Biel Caldentey, membre de l'STEI-i que s'ha fet present al VIII Fòrum Social Mundial de Belém do Pará (Brasil), entrevistà en aquesta mateixa ciutat Moacir Gadotti.

Biel: Com va sorgir el Primer Fòrum Mundial d'Educació i quina és la seva relació amb el Fòrum Social Mundial?

Moacir Gadotti: L'Institut Paulo Freire, era una de les 8 organitzacions brasileres que, fent part de l'Associació Brasileira d'ONG (ABONG) va proposar l'any 2000 de celebrar el primer FSM a Porto Alegre, cosa que va succeir l'any 2001. Posteriorment, un cop es va concretar aquest primer Fòrum, el mes d'octubre de 2001 es va realitzar un Fòrum específic d'Educació, amb vocació de romandre lligat a l'FSM, acceptant-ne la Carta de Principis. Essent l'Institut Paulo Freire impulsor de la idea i part activa de la seva materialització amb èxit. Es va establir l'Educació com un dret universal per a una escola de qualitat social inclusiva, en definitiva, una educació per a tots i totes, partint de i respectant sempre les diferències dels educands.

Biel: Quina és la vigència del pensament de Paulo Freire?

Moacir Gadotti: El pensament de Paulo Freire està present en els moviments populars d'educació d'Amèrica Llatina, no així als àmbits universitaris conservadors, no tant per la seva manca de rigor

entrevista a ...

científic, com sobretot per la seva proposta ideològica. La seva teoria del coneixement és molt actual i reconeguda mundialment, i es fonamenta en la idea que les persones aprenen de forma comunitària reflexionant sobre la seva pràctica social i la seva vida quotidiana. El seu mètode pedagògic està fonamentat en el diàleg i la lectura del món que envolta l'educand, per comprendre'l en el seu procés d'aprenentatge. No és solament un mètode d'alfabetització, és un procés de conscienciació. És una teoria crítica del coneixement que pretén ciutadans lliures i conscients de la seva realitat.

Biel: Vostè, professor Moacir Gadotti, ha escrit entre molts llibres el que es titula "Boniteza de um Sonho", per què i per a què?

Moacir Gadotti: Vaig escriure aquest llibre perquè sempre estava en contacte amb educadors (mestres i professors) sense esperança, sense la il·lusió suficient per seguir abordant la seva tasca, molts d'ells havien entrat en una fase de desistiment. Vaig intentar mostrar la "bellesa ètica" -boniteza- que implica la tasca docent. Des del meu punt de vista, en l'educació no hi ha d'haver cap casta de separació entre ètica, estètica i competència professional; és a dir, no és competent el mestre que no és ètic en la seva forma de procedir, independentment de les seves habilitats professionals; perquè l'ètica fa part de la naturalesa intrínseca de la seva professió; d'aquí ve el títol "La bellesa d'un somni". Per cert, m'alegra que aquest llibre estigui traduït al català per un company vostre, Guillem Ramis, editat i imprès per l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics, vinculada al teu sindicat (STEI-i). Esper que serveixi per animar mestres de la vostra bella illa de Mallorca.

Biel: Quin ha estat, al seu parer, la influència de l'FSM i de l'FME a Amèrica Llatina i a la resta del món?

Moacir Gadotti: Primer de tot vull aclarir que els fòrums són espais qualificats de debat i d'intercanvi d'experiències i propostes d'una pluralitat de moviments socials i de persones. Aquest caràcter d'autogestió plural ha permès una incidència forta en la política llatinoamericana d'aquesta darrera dècada. Els 90 varen ser extremadament conservadors, en alguns casos fins i tot repressius i en qualsevol cas varen transcórrer al dictat de les polítiques neoliberals executades pels governs d'Amèrica Llatina, que posaren en crisi certes conquestes socials i empitjoraren les condicions per a la majoria social d'aquesta part del continent. Per això, els fòrums varen fer part del canvi polític que s'esdevingué i s'esdevé a Amèrica

Llatina. Per posar un exemple, Evo Morales va participar com un dirigent sindical més en debats emmarcats dins del Fòrum, molt abans de guanyar les eleccions democràticament per majoria àmplia. Lula n'és un altre exemple: inicià el seu primer mandat havent assistit abans com a dirigent del PT (Partit dels Treballadors) en aquest esdeveniment; i així podríem anar citant exemples innombrables que demostren que les idees i propostes impulsades pels moviments socials que participen en els fòrums serveixen per canviar la realitat. Els fòrums han incidit a aprofundir i reinventar la democràcia com a participació i no solament com a mera elecció cada 4 o 5 anys. En definitiva, un concepte de democràcia alternatiu a la vella política neoliberal dels anys 90. Els fòrums són espais d'alternatives i convergències plurals de moviments socials, sindicals, ONG... a favor d'un altre "Món Possible". El Fòrum ha fet visible i forta la resistència del que havia estat oprimat sistemàticament, com un exemple paradigmàtic d'això, els nostres pobles indígenes.

Biel: Finalment, com caracteritza l'actual crisi econòmica i quines serien algunes de les seves propostes de sortida?

Moacir Gadotti: La crisi actual no és solament econòmica, és també del model de civilització. Les idees i anàlisis formats als Fòrums han estat profèticament correctes en assenyalar que el model actual de creixement no era sostenible ni just en el repartiment de l'augment suposat de riquesa. Aquesta crisi, paradoxalment, ha sorgit en l'epicentre del sistema, l'enderrocament d'un capitalisme especulatiu de "casino", encara que les conseqüències en graus diversos i mesures són d'abast planetari. La crisi actual requereix alternatives que siguin conscients de la crisi mediambiental, amb propostes de desenvolupament equitatiu i sostenible dels recursos; allò que s'ha fet fins ara ha estat un malbaratament sense redistribució. Per això han anat en augment les diferències entre els més rics i els més pobres. Com a educador consider fonamental educar els ciutadans del futur en el consum i la producció responsable socialment i no donar prioritat al capitalisme especulatiu. □

Nota: L'entrevistador Biel Caldentey, (secretari general de l'STEI-i), vol agrair la disponibilitat i amabilitat de Moacir Gadotti, que s'ha ofert a realitzar l'entrevista, després d'haver assistit tots dos a una reunió intensa de més de 2 hores del Consell Internacional de l'FME que es va celebrar al mateix hotel que compartien participants estrangers amb la Delegació de l'Institut Paulo Freire (IPF) de Brasil.